

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ (PSA)

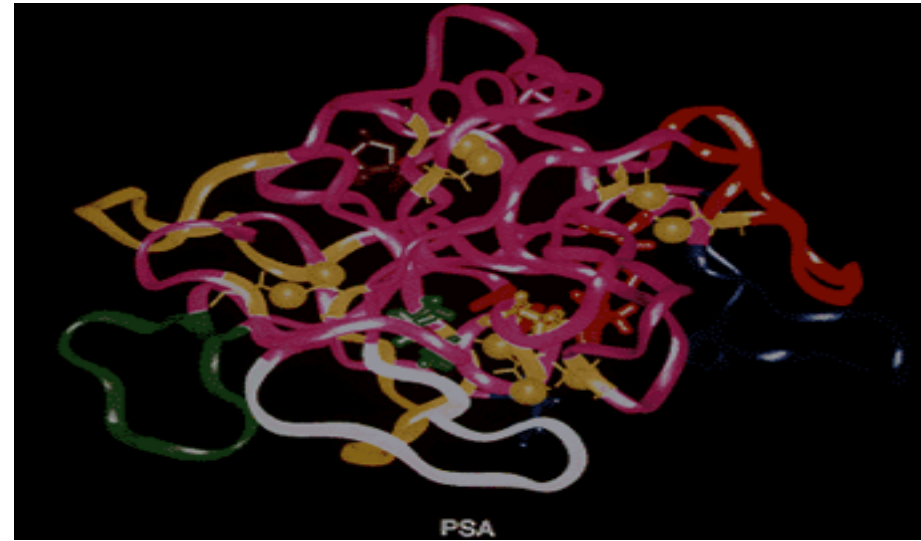
ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ
ΕΙΔΙΚΕΥΟΜΕΝΟΣ
ΟΥΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
Π.Γ.Ν.ΡΟΔΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Γλυκοπρωτεΐνη που παράγεται από τον προστάτη, περιουρηθρικοί αδένες, ενδομήτριο, πρωκτικοί αδένες.
- Βοηθά στη ρευστοποίηση του σπέρματος και έμμεσα στην κίνηση των σπερματοζωαρίων

Lundwall A et al. FEBS Letters 214:317, 1987

Riegman PHJ et al. BBRC 155:1978

- Ανακαλύφθηκε 1^η φορά το 1971 στο σπέρμα

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ PSA

Hara et al. Jap. J. Legal Med. 25:322-324,1971

- Προσδιορίστηκε βιοχημικώς το 1978

Sensabaugh & Crim J Forensin Sci 23:106-115, 1978

- Το 1979 απομονώθηκε στο προστατικό ιστό

Wany et al. Juvest Urol 17-159,1979

- Το 1980 αναπτύχθηκε μέθοδος για την καταμέτρηση του στο πλάσμα

Papsidero et al. Cancer Res 40:2423, 1980

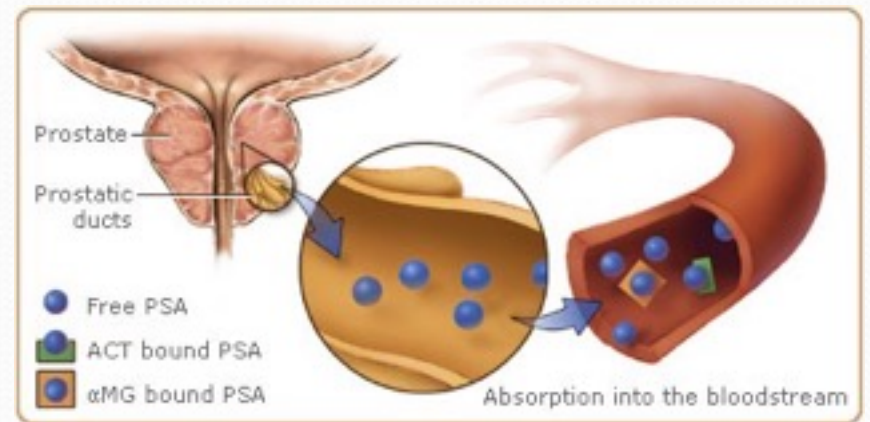
- Από το 1988 χρησιμοποιείται ευρέως σαν δείκτης λειτουργικότητας του προστάτη

Stamey et al 1987, Oesterling et al 1988

ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ PSA

Μικρή ποσότητα βρίσκεται ως ελεύθερο PSA {free psa} και μεγαλύτερη ως συνδεδεμένο με πρωτεΐνες {άλφα-1-αντιχυμοθρυψίνη ή α2 μακροσφαιρίνη}

Free psa + συνδεδεμένο=total psa

PSA

- Δείκτης λειτουργικότητας του προστάτη και όχι ειδικός καρκινικός δείκτης!
- Αυξάνεται
  - φλεγμονή (προστατίτιδα)
  - -Κ.Υ.Π.
  - καρκίνος του προστάτη

ΆΛΛΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΟΥ PSA

- Καθητηριασμός
- Βιοψία του προστάτη
- Απόφραξη του προστάτη
- Κυστεοσκόπηση
- Κολονοσκόπηση

ΑΙΤΙΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ PSA

- Φαρμακευτικά (φιναστερίδη)
- Προστατεκτομή.

PSA

- Η τιμή του PSA δεν μπορεί να καθορίσει αν έχετε ή όχι καρκίνο του προστάτη.
- Δυστυχώς δεν υπάρχουν φυσιολογικές τιμές
- Σε περίπτωση όπου είτε το PSA είναι αυξημένο είτε η δακτυλική εξέταση δεν είναι φυσιολογική

Η βιοψία είναι η μόνη εξέταση που θέτει τη διάγνωση του καρκίνου.

Η ΚΛΙΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ PSA

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- i. όρια ανάλογα της ηλικίας (Age-adjusted levels)
- ii. πυκνότητα (PSA Density)
- iii. ταχύτητα (PSA Velocity)
- iv. ελεύθερο (Free PSA)
- v. λόγος (ratio PSA)

Ορια ανάλογα της ηλικίας (Age-adjusted levels)

Η προοδευτική αύξηση του μεγέθους του προστάτη με την ηλικία οδηγεί σε αντίστοιχη αύξηση των τιμών του PSA

Βάσει αυτών

Μικρές ηλικίες βελτιώνεται η ευαισθησία ενώ στις μεγαλύτερες η ειδικότητα

Ηλικία	PSA ng/ml
40-50	2.5
50-60	3.5
60-70	4.5
70-80	6.5

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ PSA:

Η συγκέντρωση PSA διαιρείται από τον όγκο του προστάτη όπως αυτός καθορίζεται με διορθικό υπέρηχο. Άνδρες με επίπεδα PSA μεταξύ 4 και 10 ng/ml, αρνητική δακτυλική εξέταση και αυξημένη πυκνότητα PSA εμφανίζουν αυξημένο κίνδυνο καρκίνου προστάτη.

ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΥΞΗΣΗΣ PSA:

Ορίζεται ως ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του PSA στον ορό. Αύξηση του PSA μεγαλύτερη από 0,75 ng/ml ανά έτος συνηγορεί υπέρ του καρκίνου.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ PSA:

Χρησιμοποιείται με εξαιρετικά αποτελέσματα στην διαφορική διάγνωση καρκίνου του προστάτη από καλοήγη υπερτροφία του προστάτη.

Συγκεκριμένα ασθενείς με καλοήγη υπερπλασία του προστάτη εμφανίζουν στον ορό ψηλότερα επίπεδα ελεύθερου PSA (f PSA) σε σχέση με εκείνους που έχουν καρκίνο του προστάτη.

Συμπερασματικά

- Αδιαμφισβήτητα το PSA έχει βοηθήσει στην πρόληψη της νόσου.
- Η τιμή του PSA δεν μπορεί να καθορίσει αν έχετε ή όχι καρκίνο του προστάτη.
- Ο ουρολόγος συνυπολογίζει πολλά δεδομένα και προσαρμόζει τον προληπτικό έλεγχο στον κάθε ασθενή ξεχωριστά

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ...

